

POHROMA ZVANÁ RAČÍ MOR

NAPSA LI EVA KOZUBÍKOVÁ A ĀDAM PETRUSEK VYFOTOGRAFOVAL ĀDAM PETRUSEK

Na první pohled nic nenaznačovalo, že v potoce v přírodní rezervaci na Křivoklátsku došlo k tragédii. Avšak v květnu loňského roku v jeho čisté vodě umíraly stovky kriticky ohrožených raků kamenáčů. Téměř v každé tůni leželi na dně raci v posledním tažení nebo jejich rozpadající se mrtvolky. Právě zde udeřil račí mor přenesený do rezervace na rybářských sítích...

Rak říční

NEVYSAZUJTE RAKY PRUHOVANÉ !

Rak pruhovaný

Raci jsou největší sladkovodní bezobratlí živočichové, a proto neuniknou pod hladinou pozornosti potápěčů. Avšak ne každý rak, kterého u nás můžete potkat, je původním obyvatelem našich vod. Zvláště potápěči se možná běžněji setkají s račimi přistěhovalci ze Severní Ameriky, zejména rakem pruhovaným. Připutoval k nám proti proudu Labe z Německa a v současnosti je znám jak z Labe, Vltavy a dolních úseků jejich přítoků, tak z mnoha stojatých vod, kam byl z různých důvodů vysazen. Někdy jsou raci pruhovaní přeneseni na nové místo ochotnými amatérskými „ochranáři“, kteří si myslí, že pomáhají šířit ohrožený druh. Často jsou však američtí raci vysazeni i proto, aby zvýšili zajímavost potápěčské lokality.

To by samo o sobě tolik nevadilo, přestože do naší přírody tito raci nepatří. Problémem však je, že jsou velkým nebezpečím pro naše původní ohrožené druhy raků - raka říčního a kamenáče - i pro raka bahenního, který se k nám dostal z východní Evropy. S kamenáčem se na našich potápěčských lokalitách nesetkáte, vyskytuje se hlavně v čistých, dobře prokysličených kamenitých potocích. Pro raka říčního jsou však zatopené lomy, pískovny i přehrady vhodným biotopem, přestože to tak podle jeho jména nemusí vypadat. Naši raci však mohou v klidu žít pouze v případě, že na stejném místě nejsou jejich američtí příbuzní. Ti jsou totiž velmi často přenašeči plísně způsobující račí mor - onemocnění v drtivé většině případů pro neamerické raky smrtelné. Rakům pruhovaným tento patogen nijak zvlášť nevádí, v Severní Americe jsou raci k životu s původcem moru přizpůsobeni. V Evropě je však situace jiná. Kam se spory račího moru dostanou, tam je obrovské riziko vyhnutí celé populace původních našich raků.

Na zvířata zasažená morem je smutný pohled. Opouštějí svoje úkryty, bezcílně bloudí po dně a někdy křečovitě trhají končetinami. Pak zůstávají bezvládně ležet a pomalu umírají. S každým dalším nakaženým kusem přibývá ve vodě spor a nákaza se lavinovitě šíří. Jen za poslední dva roky jsme u nás zaznamenali v podstatě náhodně čtyři takovéto masové úhyny. Je proto pravděpodobné, že i na dalších místech vymizeli raci po morové nákaze, ale úhyny unikly pozornosti. Zdroje infekce často nejsou přesně známy, k přenosu spor však stačí mokré rybářské náčiní nebo třeba neoprén. Spory jsou našťastí velmi citlivé k vyschnutí a ničí je běžné dezinfekční přípravky i horká voda.

Další vysazování nebezpečných račích vetřelců je tedy naprosto nevhodné, protože se tím zvyšuje počet trvalých zdrojů nákazy a nikdy není možné vyloučit její přenos na lokality s výskytem původních druhů. Příkladem může být zatopený lom „Maledivy“ u Starého Klíčova na Domažlicku, kde je místními potápěči udržována hustá populace raků pruhovaných. To by se mohlo v budoucnu stát osudným kamenáčům žijícím v jen několik kilometrů vzdáleném potoce... ~

e-mail: petrusek@cesnet.cz ▶

Repliky lodních zařízení

KORMIDLO

průměr 105 cm 1950 Kč
průměr 150 cm 2190 Kč

BO-MA Trading

ZVON

vyroben z mosazi,
výška 25 cm

1830 Kč

vyroben z mosazi,
výška 30 cm

2070 Kč

REPLIKA POTAPĚČSKÉ

HELMY

vyrobeno
z mosazi,
velikost 1:1

5490 Kč

BO-MA Trading Int. s.r.o.

Komárovská 63, 143 00 Praha
tel.: p. Svoboda 603 464 223, e-mail: boris.svoboda@tiscali.cz

